

Negocierile colective, prioritate a partenerilor sociali

» p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Condiții de muncă mai bune, pe agenda sindicaliștilor din educație

» p.3

Actual

CNSM solicită majorarea salariului minim pentru a preveni emigrarea forțată

Conducerea CNSM s-a întâlnit cu Victoria Belous, ministrul Finanțelor, pentru a discuta despre salarizarea din sectorul public și privat, revizuirea legislației muncii și implementarea unor politici economice și sociale menite să sprijine dezvoltarea sustenabilă a țării.

» p.3

Convenția OIM nr. 190, abordată de lucrătorii din sănătate de la Bălți

Peste 40 de angajați din instituții medicale din nordul țării au participat, recent, la un seminar de instruire dedicat combaterii violenței și hărțuirii la locul de muncă.

» p.4

Lilia TERENTIEV: „Acest concurs pentru tinerii lideri sindicali mi-a schimbat viața”

Îmbină cu brio funcțiile de specialist coordonator evidența gazelor naturale, de lider sindical și cea de mamă. Cu toate se descurcă de minune. Este vorba de Lilia Terentiev, membru al comitetului sindical din cadrul SRL „Ialoveni-Gaz”, întreprindere în care toți cei 587 de salariați sunt membri de sindicat.

» p.5

Liderii sindicali din cultură au discutat situația din domeniu

Liderii Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură (FSLC) s-au reunit într-o ședință pentru a evalua activitatea curentă și a stabili strategii pentru anul următor.

» p.6

Efectul ratificării Convenției OIM nr. 190: un viitor fără hărțuire

„Nu e doar un gest simbolic, ci un angajament de a construi o societate în care demnitatea umană este prioritară

Natalia HADĂRCĂ

Republica Moldova s-a angajat să elimine violența și hărțuirea la locul de muncă și a ratificat Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii la finalul anului 2023. Pentru Republica Moldova, Convenția va intra în vigoare pe 19 martie 2025 și reprezintă o etapă esențială în crearea unui mediu de muncă sigur și echitabil pentru toți.

Importanța acestui moment a fost subliniată la conferința

„Convenția 190 poate schimba destine”, organizată la Chișinău pe 25 noiembrie, de Ziua Internațională pentru eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor. Evenimentul, organizat de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM), cu sprijinul OIM, a reunit lideri sindicali, deputați, reprezentanți guvernamentali și ai societății civile, precum și experți în drepturile muncii.

Igor Zubcu, președintele CNSM, a deschis conferința cu un mesaj ferm împotriva violenței și hărțuirii la locul de muncă. „Ratificarea Convenției OIM nr. 190 este un

moment istoric pentru Republica Moldova. Reflectă voința noastră de a proteja drepturile lucrătorilor și de a crea un mediu de muncă sigur, bazat pe respect și egalitate. Este nevoie de o colaborare strânsă între partenerii sociali, societatea civilă și întreaga comunitate, pentru a atinge acest obiectiv”, a declarat Igor Zubcu.

Liderul sindical a subliniat și rolul crucial al Comisiei de Femei a CNSM în procesul de ratificare. „Eforturile acestui grup au fost esențiale pentru promovarea convenției. Mulțumim tuturor celor implicați, care au contribuit la

acest succes semnificativ pentru angajații din țara noastră”, a adăugat acesta.

Ala Lipciu, coordonatoarea națională a OIM în Moldova, a evidențiat pașii importanți făcuți de țara noastră în ultimii doi ani pentru a adopta și promova acest standard internațional. „Implementarea Convenției nr. 190 este un proces complex, având în vedere caracterul subtil al hărțuirii la locul de muncă. Este necesară o cultură a prevenției și un efort colectiv pentru eradicarea acestui fenomen”, a subliniat Lipciu.

» p.2

ABONAREA 2025

A ÎNCEPUT

DRAGI CITITORII!

Puteți perfecta abonamentul la orice oficiu poștal. Cât despre abonarea online, vă vom anunța suplimentar.

Costul abonamentului: 3 luni - 120 lei, 6 luni - 240 lei, 1 an - 440 lei

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Efort pentru schimbare

Efectul ratificării Convenției OIM nr. 190: un viitor fără hărțuire

(Continuare din p. 1)

Un alt aspect central al evenimentului a fost evidențierea contribuției femeilor sindicaliste în procesul de ratificare. Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM, a prezentat inițiativele desfășurate la nivel local, prin care au fost informate comunitățile despre prevederile convenției. „Am explicat în detaliu formele de discriminare, tipurile de violență și mecanismele de protecție disponibile. Este esențial să includem prevederile Convenției în contractele colective de muncă pentru a ne asigura că acestea devin realități aplicabile”, a declarat Otean.

Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM, a evidențiat impactul programelor de formare, desfășurate între aprilie și noiembrie 2024. În cadrul proiectului, 53 de lideri sindicali au fost certificați ca formatori, iar ulterior, 285 de lideri și activiști sindicali au participat la sesiuni de instruire regională.

„Aceste activități au consolidat cunoștințele și abilitățile liderilor sindicali, contribuind la promovarea bunelor practici pentru prevenirea și combaterea violenței”, a adăugat Lilia Franț.

În cadrul unei intervenții online, Maria Jose Chamorro, specialistă în formalizare

și egalitate de gen la OIM (cu sediul la Budapesta), a subliniat importanța Convenției nr. 190 ca standard internațional unic.

„Această convenție reprezintă un angajament global împotriva violenței și hărțuirii în lumea muncii. Ratificarea ei de către Republica Moldova demonstrează o dorință clară de aliniere la cele mai înalte standarde internaționale”, a afirmat Chamorro.

Cu toate acestea, implementarea completă a Convenției nr. 190 va necesita eforturi susținute. Crearea unei culturi a prevenției presupune schimbări semnificative la nivel social și instituțional. Colaborarea

dintre angajatori, angajați și autorități va fi esențială pentru a transforma principiile convenției în acțiuni concrete.

Deputatele prezente la conferință au subliniat importanța asigurării resurselor necesare și a mecanismelor de aplicare riguroase. Ele au cerut măsuri legislative și financiare clare pentru ca prevederile convenției să devină o realitate de zi cu zi pentru angajați.

„Prin acest pas, Republica Moldova demonstrează că este un stat responsabil, capabil să implementeze politici progresiste, consolidându-și locul în familia țărilor care respectă și promovează drepturile funda-

mentale ale omului”, a menționat deputata Angela Munteanu-Pojoga.

Ratificarea Convenției OIM nr. 190 marchează nu doar o realizare legislativă, ci și un pas important spre crearea unor locuri de muncă sigure, bazate pe respect și egalitate. Eforturile CNSM și ale partenerilor săi oferă un model de urmat pentru alte țări din regiune și nu numai. Pentru angajații din Republica Moldova, acest angajament reprezintă o promisiune că violența și hărțuirea nu vor mai avea loc în lumea muncii. Viitorul, așa cum l-au imaginat participanții la conferința de la Chișinău, este unul al demnității, respectului și siguranței.

Reuniune

Negocierile colective la nivel de ramură, prioritate a partenerilor sociali

Consolidarea capacităților partenerilor sociali la nivel de ramură prin instruirea membrilor comisiilor ramurale pentru consultări și negocieri colective, dar și facilitarea schimbului de experiență și de bune practici, sunt doar câteva dintre obiectivele anunțate în una din zilele trecute, în cadrul seminarului de instruire pe tema „Negocieri colective la nivel de ramură”, desfășurat la Institutul Muncii din Chișinău.

Evenimentul a fost organizat de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM), în colaborare cu Organizația Internațională a Muncii (OIM). Seminarul a oferit o platformă de dialog și schimb de bune practici pentru îmbunătățirea procesului de negocieri colective în diverse ramuri ale economiei naționale. La eveniment au participat conducerea CNSM, președinți ai centrelor sindicale național-ramurale, reprezentanți ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale, ai Confederației Naționale a Patronatului și OIM.

„Suntem ferm convinși că doar prin intermediul parteneriatului social, cu implicarea plenară a partenerilor sociali, și doar prin eforturi conjugate ale acestora, pot fi identificate și soluții pentru problemele din domeniul muncii și din cel social-economic. Consider necesar să atrag atenția asupra faptului că, deși dispunem de un cadru normativ ample, care reglementează organizarea și funcționarea comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură, situația privind funcționarea și eficacitatea

acestora diferă de la o ramură la alta. Astfel, la începutul anului 2024, erau constituite 14 comisii pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură, atât tripartite, cât și bipartite. Cel puțin 10 centre sindicale național-ramurale nu au cu cine dialoga sau negocia”, a menționat președintele CNSM, Igor Zubcu.

„Sustinem în totalitate efortul de a consolida dialogul social la nivel de ramură. Probabil că avem deja și un diagnostic, care sunt ramurile cu cea mai joasă rată de acorduri, de ce nu există acestea. Aici, noi ar trebui să intervenim și să vedem de ce nu există, să venim cu politici care ar stimula exact lucrurile unde există probleme. Vorbim și despre posibile stimulente fiscale. Din partea noastră, aveți toată deschiderea”, a spus, în cadrul seminarului, Corina Ajder, secretar de stat la Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Pentru a avea o pace și o justiție socială, este nevoie de discuții, negocieri și compromisiuri, susține Ala Lipciu, coordonatoare națională a OIM.

„Cuvântul compromis ar fi aici cel mai potrivit din toate. Formele, dar și lumea muncii, se schimbă mult și în această schimbare trebuie găsite răspunsuri. OIM vede anumite componente cheie atunci când vine vorba despre dialogul social și negocierile colective. Și acestea sunt: recunoașterea caracterului voluntar al negocierilor colective, acestea trebuie să aibă loc fără anume constrângeri. Un alt element îl constituie partenerii sociali de bună credință. La fel de importantă este credibilitatea față de partenerii de negocieri și, nu în ultima instanță, voința politică de a asigura un climat instituțional și legal pentru buna funcționare a negocierilor”, a remarcat Ala Lipciu.

Vladislav Caminschi, director executiv al Confederației Naționale a Patronatului, spune că acest seminar este un prilej foarte bun pentru un schimb de experiență, în special, ce ține de negocierile colective.

„Pe parcursul timpului, am avut de a face cu mai multe opinii care veneau de la angajatori și marea majoritate a acestora se întreba la ce bun le trebuie acest lucru. În legislația actuală, mecanismul oferă foarte multe posibilități de a conlucra cu salariații, de a-i organiza, a-i face mai activi și de a veni cu un anumit aport pentru ei. Răspunsul meu pentru ei era: dacă sunt interesați să aibă în instituții așa-numita pace socială, este nevoie de un astfel de mecanism. Și nici unul nu a spus nu. Toți sunt interesați să aibă pace socială, ca întreprinderea să prospere într-un mediu prietenos împreună cu salariații”, a relevat Caminschi.

Sergiu Saiciuc, vicepreședinte al CNSM, a vorbit despre cadrul legal, dar și despre importanța parteneriatului social în soluționarea problemelor din domeniul muncii și a problemelor social-economice.

Într-o intervenție online, Melanie Jeanroy, ofițer juridic și pentru protecția muncii la Biroul pentru Activitățile Lucrătorilor al OIM, a comunicat despre standardele internaționale ale OIM aferente negocierilor colective.

În final, participanții la seminar au convenit să continue acest tip de întâlniri pentru a monitoriza progresul și a asigura implementarea eficientă a politicilor discutate în domeniul negocierilor colective.

Galina MUNTEANU

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Întrevedere

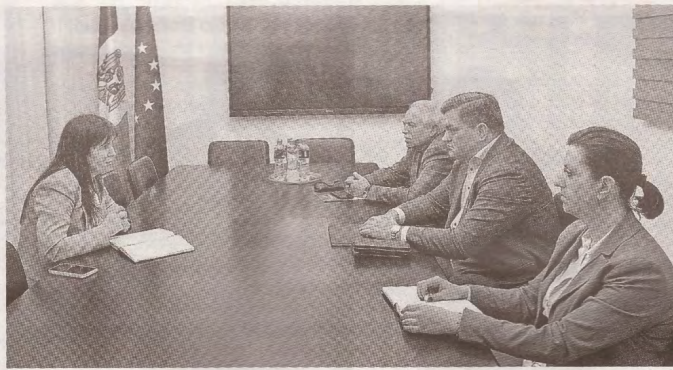
CNSM solicită majorarea salariului minim pentru a preveni emigrarea forțată

La 26 noiembrie curent, conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) s-a întâlnit cu Victoria Belous, ministrul Finanțelor, pentru a discuta despre salarizarea din sectorul public și privat, revizuirea legislației muncii și implementarea unor politici economice și sociale menite să sprijine dezvoltarea sustenabilă a țării.

La întrevedere au participat Igor Zubcu, președintele CNSM, Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, și Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM.

Una dintre cele mai importante teme abordate a fost necesitatea majorării salariului minim pe țară. Sindicaliștii au subliniat că pentru ca salariul minim să asigure un nivel decent al pensiei minime, acesta ar trebui să fie semnificativ mai mare decât nivelul actual, de 2778 de lei, care este suma minimă alocată pentru pensie în 2024. Conform propunerilor CNSM, salariul minim ar trebui să fie de 6052,3 lei în 2024 și să crească la cel puțin 6427,5 lei în 2025, ținând cont de indexarea pensiei minime care urmează să aibă loc în aprilie 2025.

Aceasta nu este o solicitare singulară, deoarece și Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova susține

stabilirea salariului minim la 6000 de lei începând cu 1 ianuarie 2025. Acest obiectiv se aliniază cu directivele Uniunii Europene, care impun ca, până în septembrie 2025, salariul minim din Republica Moldova să fie calculat la 60% din salariul median brut și 50% din salariul mediu brut. În acest context, CNSM a propus stabilirea unor etape clare pentru ajustarea salariului minim, în funcție de prognozele economice ale anului precedent, pentru a minimiza impactul asupra bugetului național.

În cadrul întâlnirii, s-a discutat și despre rezultatele unui studiu realizat de economistul Veaceslav Ioniță, care analizează impactul ajustării salariului minim la stan-

dardele Uniunii Europene. Acesta a fost prezentat la masa rotundă din 7 octombrie 2024, cu ocazia Zilei Mondiale a Muncii Decente. Studiul arată că, pentru a atinge obiectivele de armonizare a salariilor până în 2030, salariul minim în Republica Moldova ar trebui să fie de cel puțin 6200 de lei în 2025.

Un alt subiect important abordat în cadrul întâlnirii a fost migrarea forțată a muncitorilor moldoveni, un fenomen îngrijorător în ultimii ani. Conform unui sondaj realizat de CNSM, mai mult de 30% dintre respondenți consideră că salariul necesar pentru a opri migrarea ar trebui să fie între 15000 și 20000 de lei. Aceasta reflectă

nu doar necesitatea creșterii salariilor, ci și dependența tot mai mare a economiei moldovenești de forța de muncă plecată afară.

„Pentru ca salariul minim să asigure un nivel decent al pensiei minime, acesta ar trebui să fie semnificativ mai mare decât nivelul actual

În plus, s-au discutat aspecte legate de regimul de impozitare a veniturilor persoanelor fizice și problemele întâmpinate de angajații din sectorul public. Sindicaliștii și oficialii din Ministerul Finanțelor au convenit asupra importanței identificării unor soluții viabile pentru îmbunătățirea sistemului de remunerare și pentru crearea unui mediu economic mai favorabil angajaților din sectorul public.

În încheiere, ambele părți au subliniat importanța unui dialog continuu și constructiv, necesar pentru luarea unor decizii comune care să răspundă nevoilor economice și sociale ale țării. Colaborarea strânsă dintre sindicate și autoritățile guvernamentale rămâne un obiectiv esențial în procesul de reformă economică și socială a RM.

Cor. VP

Bilanț

Salarii mai mari și condiții bune de muncă, pe agenda sindicaliștilor din educație

Federația Sindicală a Educației și Științei (FSES) cere ca salariile cadrelor didactice să fie majorate. Despre aceasta a comunicat Ghenadie Donos, președintele FSES, în cadrul Conferinței a VIII-a de raportare și alegeri a Centrului Sindical Ramural Teritorial Chișinău din domeniul educației și științei, care a avut loc pe 21 noiembrie la Institutul Muncii din Chișinău.

Ghenadie Donos a precizat pentru „Vocea poporului” că aspecte privind majorarea salariilor cadrelor didactice vor fi abordate la ședința Comisiei tripartite pentru consultări și negocieri colective, care urmează să se desfășoare la 30 noiembrie.

Sindicatul de ramură propune ca valoarea de referință în învățământ să fie majorată cu cel puțin 300 de lei, adică de la 2100-2300 de lei, cât este în prezent, la 2400-2600 de lei.

„Acesta va conduce la mărirea salariilor cu 15 la sută. Va fi și un prim pas pentru a reduce diferența dintre salariul mediu pe economie, care în prezent constituie 14700 de lei, și salariul mediu din educație, care constituie la etapa actuală circa 11 mii lei”, a menționat liderul sindical.

Ghenadie Donos nu a exclus faptul că sindicatul de ramură va ieși la proteste, în

cazul în care nu se va ajunge la un numitor comun cu autoritățile publice centrale în ceea ce privește mărirea retribuțiilor lunare ale pedagogilor.

Mai mulți pedagogi au vorbit despre salariile și condițiile de muncă ale cadrelor didactice. A munci cu copiii este foarte greu în ziua de azi, bullying-ul și violența au crescut în rândurile elevilor, în ultima perioadă. Tinerii pedagogi au salarii de doar 4-5 mii de lei, cadrele didactice trebuie să prezinte o mulțime de rapoarte. În asemenea condiții, un profesor de educație fizică preferă să lucreze într-o sală de sport, unde i se propune o leață mai mare, a subliniat Daniela Vacarciuc, directoarea Liceului „Vasile Alecsandri” din Chișinău. Managerul instituției de învățământ a mai cerut ca școlile să fie securizate.

Prezent la ședință, Dan Perciun, ministrul Educației și Cercetării, a spus că instituția pe care o conduce conlucrează cu Ministerul Finanțelor pentru ca salariile cadrelor didactice să fie majorate. Au fost luate mai multe măsuri, pentru debirocratizarea sistemului, a fost anulată evaluarea externă a școlilor. Se va continua munca privind debirocratizarea, iar pedagogii trebuie să spună ce exact trebuie schimbat în acest sens, a adăugat Dan Perciun.

În cadrul Conferinței a VIII-a a Centru-

lui Sindical Ramural Teritorial Chișinău din domeniul educației și științei, Maria Sârbu a fost realesă în calitate de președintă, iar Oleg Ivanov a fost reales în calitate de vicepreședinte al centrului, până în anul 2029.

Maria Sârbu a prezentat realizările centrului sindical în perioada 2019-2024. „Încă din 2019 am cerut condiții mai bune de muncă și salarii echitabile. Ne-am angajat într-o luptă continuă pentru respectul și protejarea celor care activează în acest domeniu, deși au fost provocări. În educație, fiecare pas înainte aduce noi nevoi și provocări, cerându-ne răspunsuri, soluții și

perseverență. Nu este ușor, dar în viață nu există perioade ușoare”, a subliniat liderul sindical.

Lilia Frant, vicepreședintă a CNSM, a menționat că Federația Sindicală a Educației și Științei rămâne a fi una dintre vocile forte din cadrul CNSM. Este important ca ceea ce planificăm să cerem să fie realizat, a subliniat Lilia Frant.

Centrul Sindical Ramural Teritorial Chișinău din domeniul educației și științei are în componența sa 331 de organizații sindicale primare și circa 17 mii de membri de sindicat.

Daniela MORARI

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Ședință

Membrii Comitetului Confederal au aprobat o serie de hotărâri importante

În ședința Comitetului Confederal al CNSM, membrii acesteia au lucrat într-un ritm alert, ziua de joi fiind extrem de încărcată și productivă.

Comitetul Confederal a aprobat o serie de hotărâri ce țin de activitatea sindicală și viața internă, printre cele mai esențiale fiind chestiunile cu privire la proiectele de documente ale ședinței Consiliului General al CNSM, care prevăd, între altele, realizarea Strategiei Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova pentru anii 2022-2027 în perioada iunie 2022 – decembrie 2024, Planul de acțiuni al CNSM pentru anul 2025 în vederea realizării Strategiei Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova pentru anii 2022-2027 ș. a.

În ședință a fost abordată situația dificilă din unele ramuri ale economiei naționale, fiind lansate propuneri de a intensifica rolul sindicatelor în sectorul real. Igor Zubcu, președintele CNSM, a declarat că, dacă va fi cazul, se va trece de la constatări la fapte, acțiuni concrete, inclusiv pichetarea sediliilor organizațiilor de stat de a căror competență

ține soluționarea acestor probleme. Liderii sindicali au convenit să se întrunească în zilele următoare să discute în detaliu problemele respective.

În legătură cu situația din țară, membrii Comitetului Confederal au aprobat o Declarație a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în care se arată, între altele, că CNSM își exprimă îngrijorarea față de o posi-

bilă majorare a tarifelor la gazele naturale cu 33 la sută de către ANRE, ceea ce va conduce la majorarea în lanț a tarifelor la energia electrică, termică și la alte produse și servicii de primă necesitate.

Totodată, în numele a 285 de mii de membri de sindicat, CNSM a solicitat în regim de urgență Guvernului și Parlamentului, stabilirea, de la 1 ianuarie 2025, a salariului minim

de 6000 de lei, majorarea cu 30% a salariilor personalului medical, indexarea indemnizațiilor pentru îngrijirea copilului pornind de la rata inflației, adoptarea unei legi care să prevadă plafonarea prețurilor la produsele de primă necesitate și la serviciile prestate populației, inclusiv prin limitarea adaosului comercial ș.a.

În aceeași zi, președintele CNSM și cel al Confederației Naționale a Patronatului au semnat, pentru prima oară, o Convenție colectivă bipartită (nivel național), ajungând la consens ca salariul minim în sectorul real al economiei naționale să fie de 6000 de lei.

Părțile semnatare își asumă obligația să reexamineze cuantumul salariului minim, stabilit prin prezenta Convenție colectivă, la necesitate, dar nu mai rar decât o dată pe an.

Pentru întreprinderile de stat, municipale, societățile pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat, cuantumul salariului minim, stabilit prin prezenta Convenție colectivă, are caracter de recomandare.

Prezenta Convenție colectivă intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Cor. VP

Eveniment

Convenția OIM nr. 190, abordată de lucrătorii din sănătate de la Bălți

Peste 40 de angajate din instituții medico-sanitare publice din nordul țării au participat, recent, la un seminar de instruire dedicat combaterii violenței și hărțuirii la locul de muncă. Evenimentul, desfășurat sub genericul „Consolidarea capacităților liderilor și activiștilor sindicali privind eliminarea violenței și hărțuirii în lumea muncii”, a fost organizat de Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova, în colaborare cu CNSM și cu sprijinul OIM.

Scopul principal al seminarului a fost promovarea Convenției OIM nr. 190, un document de referință ratificat anul trecut de Parlamentul Republicii Moldova. Convenția reglementează măsuri clare pentru prevenirea și combaterea violenței și hărțuirii în mediul profesional, contribuind la crearea unui spațiu de muncă sigur și respectuos pentru toți angajații.

Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM și formatoare sindicală națională, a prezentat participanților detalii despre prevederile Convenției nr. 190 și despre modul în care aceasta poate fi implementată eficient în cadrul instituțiilor medico-sanitare.

„Este crucial să oferim liderilor sindicali și activiștilor instrumentele necesare pentru a combate aceste probleme grave, care afectează atât angajații, cât și calitatea serviciilor medicale oferite populației”, a declarat Otean.

La eveniment a luat cuvântul și Natalia Chihai, vicepreședintă a Federației Sindicale „Sănătatea”, care a subliniat importanța educației sindicale pentru prevenirea și combaterea violenței și hărțuirii la locul de muncă. Totodată, organizarea seminarului a beneficiat de sprijinul activ al Steliei Gorea, președinta Centrului Sindical Rural Teritorial Bălți.

Instruire

Securitatea și sănătatea în muncă, factor important pentru un mediu sigur

Recent, la Rezina s-a desfășurat un seminar de instruire dedicat sănătății și securității în muncă (SSM). Organizat de către Vera Platon, reprezentantul CNSM în teritoriu, seminarul a întrunit lideri și membri de sindicat din toate sindicatele ramurale care activează în raion.

În debutul activității, Vera Platon a subliniat că desfășurarea unui atare seminar este foarte oportună, dată fiind importanța creării unui mediu de lucru sigur și sănătos. Același lucru l-a menționat și Valentin Rotari, vicepreședinte al raionului. Instruirile în domeniul SSM reprezintă una dintre cele mai eficiente metode de a proteja angajații, a preveni accidentele de muncă și a asigura respectarea normelor legislative.

Alexandru Pascari, inspector principal de muncă la Inspectoratul Muncii al Sindicatelor, a vorbit despre actele normative de sănătate și securitate în muncă, despre cadrul juridic național în domeniu și răspunderea pentru încălcarea acestora. După care au ur-

mat: organizarea și desfășurarea activităților SSM ale lucrătorilor la locul de muncă și prevenirea riscurilor profesionale; instruirea la locul de muncă, formatul și conținutul instrunilor la locul de muncă; elaborarea actelor normative în domeniul SSM la nivel de unitate. Pe finalul seminarului, s-a acordat timp pentru informare și discuții la capitolul accidente de muncă, comunicarea și cercetarea accidentelor de muncă.

Unul dintre punctele forte ale seminarului a fost sesiunea interactivă de întrebări și răspunsuri, care a permis clarificarea unor situații reale, cu care se confruntă angajații.

Seminarul a reprezentat o oportunitate valoroasă pentru participanți de a înțelege cum să creeze un mediu de lucru mai sigur, care să sprijine sănătatea și performanța angajaților. Prin astfel de evenimente, accentul pus pe sănătatea și securitatea în muncă continuă să contribuie la reducerea accidentelor și îmbunătățirea condițiilor de lucru, consolidând astfel un mediu profesional mai performant și mai responsabil.

5 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Laureați ai concursului

Lilia TERENTIEV: „Acest concurs pentru tinerii lideri sindicali mi-a schimbat viața”

Îmbină cu brio funcțiile de specialist coordonator evidența gazelor naturale, de lider sindical și cea de mamă. Cu toate se descurcă de minune. Fire calmă, răbdătoare și perseverentă, spune că o persoană poate atinge orice scop și-a propus, dacă are dorință, răbdare și lucrează pentru ca visele să devină realitate. Este vorba de Lilia Terentiev, membru al comitetului sindical din ca-

drul SRL „Ialoveni-Gaz”, întreprindere în care toți cei 587 de salariați sunt membri de sindicat.

Lilia Terentiev este și președinta Comisiei de Tineret din cadrul Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice. A fost aleasă în această funcție după ce a participat, acum trei ani, la concursul „Tânăr lider sindical”, organizat de federația de profil, unde a obținut locul I. A cucerit juriul după ce a prezentat la competiție un video în care a redat cum ar fi ea în calitate de tânăr lider sindical, cum ar crea o echipă sindicală.

Eroina noastră activează la SRL „Ialoveni-Gaz” în calitate de specialist coordonator evidența gazelor naturale, după ce a absolvit Universitatea Tehnică din Moldova, Facultatea Urbanism și Arhitectură, specialitatea „Instalații și sisteme de alimentare cu căldură, gaze și ventilare”. A ales această meserie la îndrumarea mamei sale. Și nu a dat gres. Deja de peste 11 ani activează în domeniul sisteme de alimentare cu gaze, îi place ceea ce face, este respectată și apreciată pentru munca pe care o efectuează.

Chiar imediat după ce s-a angajat la SRL „Ialoveni-Gaz”, în 2013, a devenit membră a familiei sindicale. „Am discutat cu președintele comitetului sindical de pe atunci, care mi-a pus pe masă mai multe argumente. În primul rând, am înțeles că nu sunt singură față în față cu angajatorul. În

cazul unor probleme, ai la cine apela, are cine să îți apere drepturile și interesele”, își amintește Lilia Terentiev despre momentele în care a devenit membru de sindicat.

Și prevederile contractului colectiv de muncă la nivel de unitate au făcut-o să nu stea mult timp pe gânduri – să adere sau nu la sindicate? De exemplu, documentul prevede, încă de pe atunci, că membrii de sindicat vor avea cinci zile suplimentare plătite la concediul anual de odihnă, un salariu de funcție la concediul anual de odihnă, încă un salariu de funcție cu prilejul Zilei profesionale a lucrătorului din sistemul gaze, marcată anual în prima duminică a lunii septembrie. Mai mult, contractul colectiv de muncă stipula o indemnizație unică de 10 mii de lei la nașterea unui copil, plătită de angajator.

La începutul anului curent, Lilia Terentiev a devenit membră a Comitetului sindical din cadrul SRL „Ialoveni-Gaz”. „Îmi place munca de sindicalist. E una care te face să crești, care necesită timp, implicare, organizare. Trebuie să fii mereu informat în ceea ce privește modificările legislației și să transmiți această informație membrilor de sindicat”, a spus liderul sindical.

Lilia Terentiev a ținut să menționeze că relația dintre sindicaliști și administrație la „SRL „Ialoveni-Gaz” este una prietenoasă.

„Respectăm angajatorul, ne îndeplinim obligațiile de serviciu de la A la Z, dăm dovadă de responsabilitate. Și suntem respectați atunci când negociem garanții

sociale. Primești ceea ce oferi”, a detaliat liderul sindical.

Femeia spune că, în urma dialogului social cu angajatorul, acesta din urmă a promis majorarea salariilor cu 20%, din noiembrie anul curent.

Cât despre munca sa de președinte al Comisiei de Tineret a FSCRE, Lilia Terentiev a precizat că cel mai dificil moment constă în faptul că „nu prea sunt tineri. Doar 20-25% dintre salariații din ramură sunt tineri care au o vârstă de până la 35 de ani. La nivel de branșă, ne străduim să atragem tinerii în Școala Sindicală, în concursul „Tânăr lider sindical”, unde aceștia sunt instruiți cum să-și dezvolte abilitățile de lider și cum pot fi promovați la locul de muncă. Totodată, ei obțin abilități mai bune de comunicare, oratorice, învăț cum să lucreze în echipă”, a punctat liderul sindical.

La Concursul organizațiilor sindicale primare, organizat de CNSM în cadrul Campaniei „Organizația primară – energia mișcării sindicale”, comitetul sindical de la SRL „Ialoveni-Gaz” a obținut locul I la categoria „Locuri sigure de muncă”. În fiecare filială a SRL „Ialoveni-Gaz” există un cabinet special amenajat, cu panouri, unde salariații pot afla cum se acordă primul ajutor medical, cum să acționezi în cazul unor incendii sau a unor intoxicații cu gaze. Iar sănătatea și securitatea la locul de muncă constituie un pilon important în activitatea eficientă a angajaților din domeniu.

Daniela MORARI

Strategie

Sindicatele au un rol esențial în combaterea violenței și hărțuirii în lumea muncii

Pentru a sprijini promovarea Convenției nr. 190 a OIM privind eliminarea violenței și hărțuirii în lumea muncii, CNSM, cu susținerea OIM, a organizat recent un seminar de instruire la Cahul. Evenimentul, intitulat „Consolidarea capacităților liderilor și activiștilor sindicali privind eliminarea violenței și hărțuirii în lumea muncii”, a reunit specialiști și lideri sindicali pentru a discuta soluții practice la această problemă.

Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM, și Nelea Rusu, coordonatoare națională de proiect din cadrul OIM, au subliniat în cadrul evenimentului importanța consolidării colaborării între instituții, inclusiv la nivel local, pentru prevenirea și combaterea violenței și hărțuirii la locul de muncă.

Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM și formatoare sindicală națională, a prezentat participanților detalii despre Convenția nr. 190, ratificată de Parlamentul Republicii Moldova anul trecut. Ea a explicat noțiuni-cheie,

precum discriminarea, formele de hărțuire și violență, inclusiv violența bazată pe gen, și a evidențiat mecanismele disponibile pentru protecția lucrătorilor.

În cadrul proiectului, CNSM, în colaborare cu OIM, a creat o serie de materiale educaționale, inclusiv un ghid și un set de instrumente pentru formatori. Aceste resurse oferă informații detaliate despre prevederile Convenției nr. 190, tipurile de violență și discriminare, precum și recomandări practice pentru prevenirea lor. Materialele sunt accesibile pe site-ul CNSM.

Convenția nr. 190 a OIM reprezintă primul standard internațional care abordează în mod direct violența și hărțuirea în lumea muncii. Împreună cu Recomandarea nr. 206, aceasta oferă un cadru solid pentru promovarea unui mediu de lucru bazat pe respect și justiție socială. Seminarul organizat la Cahul demonstrează angajamentul Republicii Moldova de a crea locuri de muncă mai sigure și mai inclusive. Prin educație și colaborare, autoritățile și partenerii sociali contribuie la eliminarea violenței și hărțuirii, oferind un exemplu de bune practici la nivel internațional.

Din teritoriu

Campania „Femei informate – generații protejate”, la Cahul

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova continuă procesul de informare a membrilor de sindicat la nivel teritorial în domeniul protecției social-economice, desfășurat în cadrul campaniei „Femei informate – generații protejate”.

O nouă activitate de informare a fost organizată recent de CNSM la Cahul, cu sprijinul Mariei Cotorobai, reprezentanta CNSM în raionul respectiv.

Subiectul de bază al activității a vizat impozitarea veniturilor salariale și beneficiile angajării formale. Ana Moldovanu, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM, a vorbit despre modificări în domeniul impozitării veniturilor salariale, despre poziția și solicitările CNSM în acest domeniu. De asemenea, ea s-a referit la eforturile partenerilor sociali îndreptate spre combaterea economiei informale.

Sindicaliștii din raionul Cahul au adresat diferite întrebări legate de respectarea timpului de muncă și reglementarea muncii peste orele de program, inclusiv achitarea corespunzătoare a acestor ore, probleme legate de acest aspect existând în diferite ramuri.

Cei prezenți au fost informați, de asemenea, despre prevederile legislației în domeniul protecției social-economice, inclusiv modificările și completările operate recent în Codul muncii, precum și modificări în legislație cu privire la sistemul asigurărilor sociale.

Maria Cotorobai a precizat că astfel de activități contribuie la o mai bună informare a membrilor de sindicat din teritoriu despre noutățile în sfera protecției social-economice a salariaților, dar și despre demersurile și activitățile CNSM desfășurate la nivel național.

Campania „Femei informate, generații protejate” a fost lansată de CNSM în anul 2019.

Bilanț

Liderii sindicali din cultură au discutat situația din domeniu

Liderii Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură (FSLC) s-au reunit într-o ședință pentru a evalua activitatea curentă și a stabili strategii pentru anul următor. Întrunirea Comitetului Executiv au fost abordate subiecte precum organizarea sindicală, protecția drepturilor salariale și consolidarea implicării membrilor din instituțiile culturale de prestigiu.

Evaluarea activității și recomandări pentru eficientizare

Un punct important al ședinței a fost raportul prezentat de Nadejda Andronic, vicepreședintă a FSLC, despre activitatea sindicatelor din Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” și de la Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”. Analiza a evidențiat atât realizări, cât și probleme: de la lacune în organizare până la abateri de la norme identificate în vizite de monitorizare.

„Liderii sindicali trebuie să consolideze managementul organizațiilor lor, să promoveze imaginea sindicatelor și să atragă noi membri,” a subliniat Andronic. Printr-o hotărâre unanimă, Comitetul Executiv a recomandat măsuri pentru sporirea comunicării interne și pentru inițierea unui dialog constructiv cu administrațiile instituțiilor. Printre priorități se numără condiții de muncă sigure,

salarizare echitabilă, reglementarea timpului de lucru și instruirea continuă a angajaților.

Un alt subiect abordat a fost transparența evidenței cotizațiilor de membru, adus în atenție de Tatiana Tulea, șefa Secției finanțe din cadrul FSLC. Potrivit acesteia, administrațiile instituțiilor precum Sala cu Orgă și Muzeul Național de Istorie gestionează cotizațiile în conformitate cu normele legale și cu statutul FSLC.

„Acest aspect este crucial pentru sănătatea financiară a organizațiilor sindicale,” a precizat Tulea.

Perspectivile pentru 2025

Pe fondul încheierii mandatelor majorității organelor sindicale electiv în 2025, Comitetul Executiv a decis să propună Consiliului Republican al FSLC organizarea unei campanii de dare de seamă și alegeri. Acestea vor

avea loc pe parcursul anului viitor, vizând toate nivelurile organizaționale.

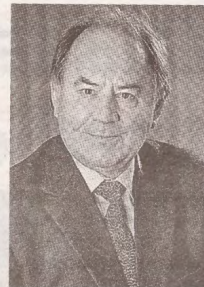
În plus, Consiliul Republican va fi convocat pe 11 decembrie pentru a analiza modul în care autoritățile locale și administrațiile economice respectă prevederile Convenției Colective pe ramura culturii pentru perioada 2021-2025.

În ședință au fost abordate și alte subiecte esențiale, precum stimularea activității sindicale și promovarea unui dialog mai intens între membri și lideri. „Sindicatelor din cultură nu sunt doar apărătoare ale drepturilor salariale, ci și un motor pentru schimbare socială,” au concluzionat membrii Comitetului Executiv.

Această întrunire marchează un moment crucial pentru FSLC, pe măsură ce organizația se pregătește să-și redefinească rolul și prioritățile într-un context economic și social în continuă schimbare.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Contractul individual de muncă și garanțiile la angajare

Am depus cerere de angajare în câmpul muncii, solicitând perfectarea respectivă a contractului individual de muncă, însă mi s-a spus că pot fi admis la muncă fără cerere și fără încheierea contractului de muncă, doar pentru o perioadă determinată. Dar, după o convorbire cu angajatorul asupra condițiilor de muncă, angajarea mea a fost respinsă. Vă rugăm să ne explicați ce prevede legea în asemenea cazuri sau care sunt garanțiile la angajare?

Victor Ciornea, Chișinău

Angajarea în câmpul muncii se face, de regulă, prin negocieri între angajator și persoana care solicită un loc de muncă. Contractul individual de muncă este o înțelegere dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte obligațiile funcționale etc., iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de actele normative, precum și să achite la timp și integral salariul.

Unii angajatori evită să angajeze oficial persoanele care solicită oferirea unui loc de muncă, adică cu încheierea contractului individual de muncă în condițiile legii. În acest sens, Codul muncii operează cu noțiunea de muncă nedecarată. Potrivit art. 7 prim din Codul muncii, munca nedecarată este interzisă. Prin muncă nedecarată se înțelege orice muncă prestată de o persoană fizică pentru și sub autoritatea unui angajator fără a fi respectate prevederile Codului muncii referitoare la încheierea contractului individual de muncă.

Contractul individual de muncă constituie baza apariției drepturilor și obligațiilor de muncă ale părților contractuale, adică ale salariatului și angajatorului. În acest sens, este recomandabil ca persoana care solicită angajarea să ceară încheierea contractului individual de muncă și să examineze atent clauzele acestuia.

”Contractul individual de muncă constituie baza apariției drepturilor și obligațiilor de muncă ale părților contractuale

În conformitate cu prevederile art. 58 din Codul muncii, contractul individual de muncă se încheie în formă scrisă. În cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului. Dacă salariatul dovedește faptul admiterii la muncă, perfectarea contractului individual de muncă în forma scrisă va fi efectuată de către angajator ulterior, în mod obligatoriu. Or, în cazul angajării fără respectarea formei scrise corespunzătoare, angajatorul este obligat, de asemenea, în baza procesului-verbal de control al inspectorului de muncă, să perfecteze contractul individual de muncă conform prevederilor Codului muncii.

În conformitate cu dispoziția alin. (1) al art. 49 din Codul muncii, conținutul contractului individual de muncă este determinat de către părțile acestuia, care urmează să țină cont de prevederile legislației în vigoare, inclusiv de durata contractului.

Cu referire la durata contractului individual de muncă, art. 55 din Codul muncii stabilește cazurile în care angajatorul poate încheia contract individual de muncă pe durată determinată. Or, asemenea contracte (pe durată determinată) pot fi încheiate numai în cazurile prevăzute de legislație.

În contextul întrebării adresate, urmează să ne referim și la art. 47 din Codul muncii, care stabilește garanții concrete la angajare. Potrivit normei date, refuzul neîntemeiat de angajare este interzis.

Mai exact, se interzice orice limitare, directă sau indirectă, în drepturi ori stabilirea unor avantaje, directe sau indirecte, la încheierea contractului individual de muncă în funcție de sex, rasă, etnie, religie, domiciliu, opțiune politică sau origine socială.

Refuzul angajatorului de a angaja se întocmește în formă scrisă, cu indicarea datelor prevăzute la art.49 alin. (1) lit. b), și poate fi contestat în instanța de judecată.

Seminar

Instruiri în domeniul negocierilor colective, organizate la Institutul Muncii

Un grup de sindicaliști din cadrul organizațiilor sindicale primare, membre ale Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole, au fost instruiți în cadrul unui seminar desfășurat recent, în incinta Institutului Muncii. Instruirea a vizat aspecte juridice legate de activitatea sindicatelor și aplicarea legislației, cadrul legal la nivel național și normativ de drept internațional cu privire la negocierile colective.

Eugeniu Covrig, șef al Departamentului juridic al CNSM, formator sindical, a dezvăluit participanților aspecte din cadrul legal privind activitatea sindicatelor, procesul de negocieri colective dintre partenerii sociali și rolul sindicatelor, diferite situații și studii de caz legate de negocierile colective.

De asemenea, Sergiu Zubco, specialist în Departamentul protecției la Organizației Internaționale pentru Migrație, le-a vorbit sindicaliștilor despre un șir de aspecte legale și practice privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, cu privire la angajarea în câmpul muncii. Participanții au abordat și alte subiecte, ei au discutat la seminar despre litigiile de muncă, conflicte colective la nivel de unitate economică,

comunicarea cu angajatorii pentru a soluționa eficient, conform prevederilor legislației, situații de conflict la locul de muncă.

Precizăm că acest seminar a fost organizat de Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole din Republica Moldova în colaborare cu Federația Sindicatelor din Energie și Industrie.

sindicat.md

La o aniversare

La 35 de ani de la înființare, sindicatul nostru se simte tânăr și viguros

Pentru a proteja drepturile lucrătorilor din cooperative, la 25 noiembrie 1989 a fost înființat Comitetul Republican al Sindicatului Lucrătorilor din Cooperative din Moldova.

În orașele și raioanele țării au fost constituite consilii regionale ale Sindicatului Lucrătorilor din Cooperative, unde erau înregistrate organizațiile sindicale primare.

A fost o muncă migăloasă și dificilă, deoarece de multe ori conducătorii cooperativelor nu prea înțelegeau sau poate nici nu doreau să fie înființate organizații sindicale în colectivele lor. A trebuit să le explicăm și să îi convingem de necesitatea respectării legislației în domeniul relațiilor de muncă.

Cu timpul, au început să apară întreprinderi ale micului business, cum ar fi societățile cu răspundere limitată și întreprinderile individuale, în care, cu ajutorul nostru, lucrătorii au creat organizații sindicale primare. Ca ur-

35 ANI

FSMBS

mare a extinderii activității, Sindicatul Lucrătorilor din Cooperative a fost redenumit în Federația Sindicală „Moldova-business-sind”. Activitatea a fost foarte intensă, în perioada anilor 1990-1992 au fost create peste 12 mii de organizații sindicale primare, cu aproximativ 90 de mii de membri.

În mod constant au fost organizate diverse seminare cu participarea liderilor de sindicat și a activiștilor sindicali, abordând în

special teme precum legislația muncii și siguranța la locul de muncă. De asemenea, s-a lucrat pentru a asigura lucrătorii din întreprinderile mici cu tratament balneosanatorial, iar copiii acestora cu bilete la tabere de odihnă.

Nu putem să nu ne amintim și să nu-i menționăm pe primii organizatori ai Sindicatului „Moldova-business-sind”: Natalia Suboci, președinta federației timp de 27 de ani, Dionisie Vasilachi, Petru Braicu, Mihail Ginga. Din păcate, ei nu mai sunt printre noi.

Astăzi sărbătorim 35 de ani de la înființarea celui mai tânăr, se poate spune, unic sindicat, care a crescut odată cu Moldova și a supraviețuit, în pofida perioadelor dificile, atât în mișcarea sindicală, cât și în țară în ansamblu.

În numele veteranilor Federației, îi felicit pe toți membrii minunatului nostru sindicat și le urez mult succes.

Lena DRON, veteran al Federației Sindicale „Moldova-business-sind”

Schimb de opinii

„Sindindcomservice” și-a cizelat arta comunicării

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice” a organizat recent un seminar dedicat importanței comunicării eficiente în activitatea sindicală. Evenimentul a reunit lideri sindicali din ramură, care au avut ocazia să își consolideze cunoștințele și abilitățile în domeniul comunicării și reprezentării membrilor de sindicat.

Federația rămâne dedicată dezvoltării competențelor liderilor sindicali, oferind instruirii și resurse care contribuie la consolidarea mișcării sindicale. Tematica abordată este esențială, deoarece comunicarea eficientă este baza relațiilor de succes, fie ele personale, profesionale sau instituționale. Comunicarea clară și empatică ajută la construirea încrederii, evitarea neînțelegerilor și la crearea unor relații mai solide”, a menționat Ecaterina Manastirșchi, președinta Federației, stabilind obiectivele activității.

În calitate de formator, Elena Anton, șefa Departamentului organizare, educație și informare al CNSM, a împărtășit experiențe valoroase și metode practice pentru îmbunătățirea interacțiunii cu membrii de sindicat și cu partenerii sociali. În cadrul seminarului, participanții au discutat despre: tehnici moderne de comunicare; importanța comunicării transparente și eficiente în activitatea sindicală; strategii de motivare și implicare a membrilor de sindicat.

Criză de cadre

Vasile Ivancov, medicul veterinar care deservește 23 de sate

Criză acută de medici veterinari în Republica Moldova. Cu aproape 400 de funcții vacante în raioanele țării, statul nu reușește să-i atragă pe tinerii specialiști nici cu indemnizația unică în valoare de 200 de mii de lei, achitată la angajare. Principalele motive sunt salariile modeste, dar și faptul că majoritatea vor să muncească în orașe, la privat.

Unul dintre acești medici veterinari este și Vasile Ivancov. După șase ani de studii, bărbatul s-a întors în satul său de baștină, Olișcani, raionul Șoldănești și s-a angajat ca medic veterinar. La fel ca și în multe alte raioane din țară, la Șoldănești, se atestă o lipsă acută de specialiști, așa că medicul veterinar are în grijă sa nu doar animalele din satul său, ci și din alte 23 de localități.

„Este o profesie destul de complicată, pentru că suntem față în față cu pacientul care este nevorbitor, noi punem diagnostic după semnele clinice de boală. Lipsa medicilor veterinari din zonă, din raionul nostru este una din motivațiile principale care m-a și făcut să revin în satul meu natal, să îmi exercit funcția așa cum se cuvine. Îmi desăvârș activitatea în raionul meu, dar mai răspund la chemări și în raioanele vecine, cum ar fi Rezina, Florești, în unele

cazuri chiar și în raionul Orhei”, ne spune Vasile Ivancov.

Salariul modest pe care îl are nu îi ajunge, așa că medicul veterinar oferă și consultații private.

„Salariul de la stat nu este destul de motivant, însă un câștig destul de atractiv mi-l fac personal. Desigur, lucrez și în timpul nopții. Nu este o muncă ușoară și înțeleg că nu oricine este gata să practice această meserie. Lipsa de specialiști este din cauza că tinerii au o frică de a aplica cunoștințele, este mult de învățat, o știință care se învață continuu și mulți aleg să lu-

creze mai curat, mai aproape de Chișinău și Bălți”, menționează medicul veterinar.

Localnicii din raionul Șoldănești spun că lipsa unui medic veterinar în localitățile lor este o problemă cu care se confruntă de ani de zile și atunci când au nevoie de un specialist sunt nevoiți să apeleze la cel rațional. Procesul este anevoios și durează, se plâng aceștia.

Îngrijorată de lipsa specialiștilor, reprezentanții sindicatelor, ai Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, dar și cei ai instituțiilor de învățământ care pregătesc medici veterinari au decis să elabo-

reze un plan de acțiuni care să motiveze tinerii să însușească această meserie.

„Să trezim interesul pentru specialitatea respectivă pentru cei care vor termina liceul în acest an, să depună dosarele pentru a veni la facultatea respectivă. Trebuie să mergem pe campanie de informare și să vezi că este o atractivitate și astăzi în Republica Moldova poți găsi un loc de muncă în care statul să te susțină inițial pentru a-ți crea o familie și să te stabilești ca tânăr specialist în sat”, susține Lilia Frant, vicepreședintă a CNSM.

Potrivit statisticilor, în jur de 50 de tineri absolvesc anual Colegiul de Medicină Veterinară. Puțini însă ajung să se angajeze, iar cei care o fac, optează pentru domeniul privat, unde salariile sunt mai motivate.

„Nu e problemă că nu avem medici veterinari, dar totuși în orașele mari posibilitatea de angajare și remunerare a muncii este mai mare decât în teritoriu. Tinerii au nevoie de infrastructură, au nevoie de un stil de viață modern, posibilități care îi le oferă orașul. Să alergi în 15-20 de sate este obositor și asta probabil îi face să renunțe”, remarcă Nicolae Naforniță, vicepreședinte al Colegiului Medicilor Veterinari din Republica Moldova.

Pe parcursul acestui an, doar 16 tineri specialiști și-au depus dosarele pentru a se angaja în domeniu. Pentru a-i motiva pe tinerii specialiști, statul le oferă indemnizații unice în valoare de 200 de mii de lei, acordate în tranșe, timp de trei ani, și le compensează cheltuielile la facturi, chirie și transport.

Galina MUNTEANU

Bancuri pentru sindicaliști deștepți

Când ai multe talente

Soția către soț la petrecere:

- Bravo, Mitică, bravo! Mai cântă vreo 3-4 cântece!
- De ce să mai cânt, că m-am săturat!?
- Cântă, cântă! Când cânti, nu bei!

Logică de liceană

Două liceene din Chișinău discută într-o pauză, după lecția de geografie.

- Fa, tu știi că în România - țară mare, nu ca țara noastră - la fiecare jumătate de oră o mașină dă peste un pieton?
- Săracul... Da ce au cu dânsul? - răspunde întreabă cealaltă.
- N-au nimic cu el, probabil, pur și simplu e ghinionist...

Salariul, conform inteligenței

- Domn director, salariul meu nu este raportat la inteligența mea.
- Știu, dar nu te putem lăsa să mori de foame.

Surprize de ambele părți

Ajunge nevasta acasă și își găsește bărbatul prin bucătărie ca o furnicuță, masa pregătită pentru două persoane, lumânări, atmosferă romantică.

- Vai, ce surpriză!
- Na, chiar că îi! Io am crezut că vii abia mâine acasă!

Sport

Succesul boxerilor moldoveni la Campionatul Balcanic

Circa 200 de boxeri din 13 țări au participat la Campionatul Balcanic rezervat juniorilor, tineretului și adulților, care au avut loc în orașul sârb Loznica.

Boxerii moldoveni au cucerit patru medalii de aur, una de argint și două de bronz, ocupând locul cinci la general, transmite stiri.md.

Obținând victorie în luptele împotriva sportivului grec și celui bosniac, Roman Șpac a devenit campion la categoria de greutate de 52 kg.

Ianuș Caravan a câștigat medalia de aur în categoria de 63,5 kg, învingându-i pe reprezentanții Serbiei și Albaniei. Alexandru Parashiv a devenit campion la categoria de 67 kg, câștigând luptele împotriva unui grec și a unui sârb.

Într-o luptă finală dură cu sportivul din Ucraina, Mihai Porombac a câștigat medalia de aur la categoria de 48 kg. Liviu Munteanu a cucerit medalia de argint la categoria de 92 kg, pierzând în finală împotriva luptătorului din Ucraina.

După ce au pierdut meciurile din semifinale, Cătălin Turcu (51 kg) și Cristian Lemnaru (+80 kg) au obținut medalii de bronz.

Cedând în fața adversarilor lor în sferturile de finală, Igor Nazarov (63 kg) și Ilia Horneț au ocupat locul cinci în categoria de 80 kg.

Republica Moldova, gazda Campionatului European de Rugby-7

Republica Moldova va fi gazda etapelor decisive ale următoarelor patru ediții din cadrul Campionatului European de Rugby-7, atât la feminin, cât și la masculin.

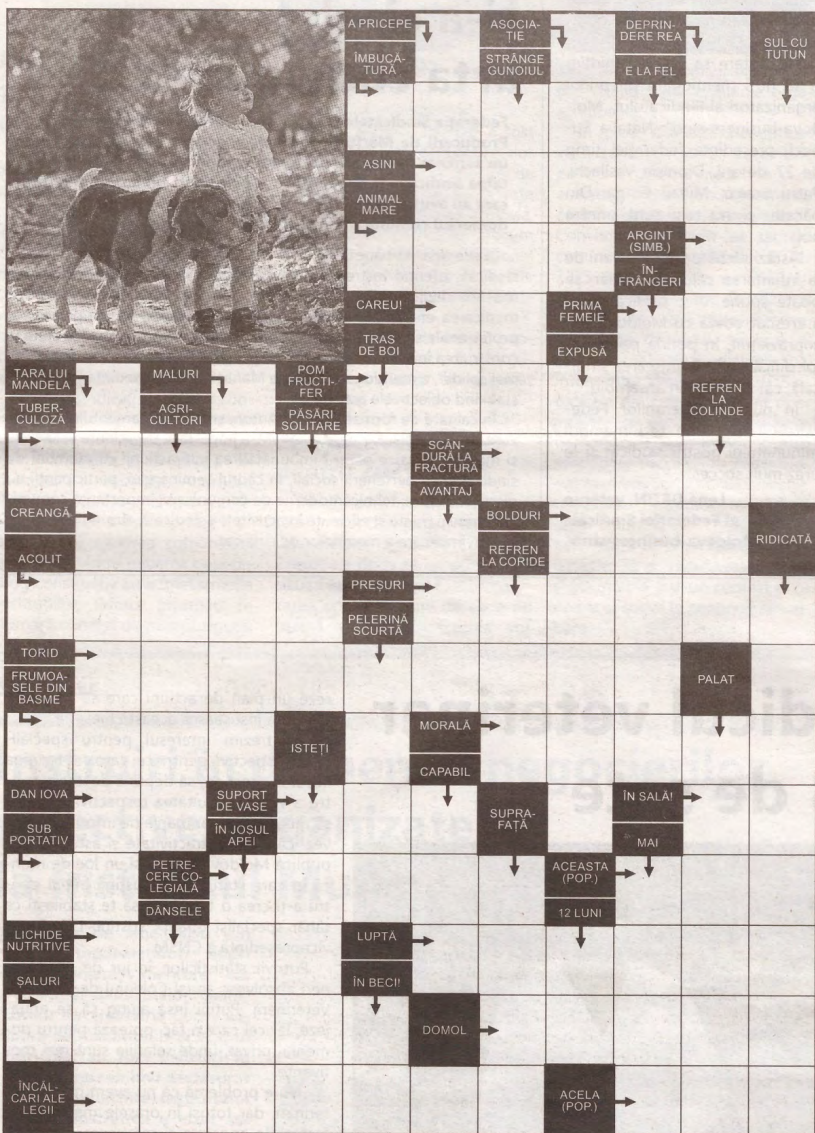
Anatolie Curechi, președintele Federației de Rugby din Republica Moldova: „La Adunarea Generală a Federației Europene s-a decis că în următorii patru ani, etapa a doua, care este finală, a Campionatului European la Rugby-7, să aibă loc la Chișinău”.

Prima etapă va fi organizată în Croația, în perioada 6-8 iunie, iar peste trei săptămâni este programată faza decisivă a turneului continental, la Chișinău. Încă nu a fost stabilită locația exactă, dar alegerea se va face între stadionul „Dinamo” și arena „Zimbru”.

Toate cheltuielile vor fi suportate de Federația de Rugby din Republica Moldova, Ministerul Educației, Primăria Chișinău și sponsorii afiliați forului sportiv.

Printre țările participante, 12 la număr, se regăsește și Republica Moldova, iar selecționerul naționalei își dorește să-și vadă discipolii pe podiumul de premie. „Haiduci!” ar trebui să lupte pentru titlul suprem peste doi ani.

Republica Moldova a mai găzduit un Campionat European de Rugby, doar că rezervat probei de plajă. Federația națională este în negocieri ca evenimentul să se desfășoare și în următorii doi ani pe arena din parcul „La Izvor” din Chișinău.

Dezghearea integralei din numărul trecut: I-T-T-AGRONOM-OAMENI-ARTAR-S-CA-ACT-B-S-POTASIU-CONTRABAS-RI-TARANI-ACE-VINA-ALB-USA-NATO-EVITAT-NAS-ODA-MIRA-A-IS-ANUNT-C-IV-CURSA-EVA-ACAR-K-A-EN-CLAR-MINUNAT-ELITA-TRACI.

VOCEA
POPORULUIZiarul este înregistrat la Camera înregistrării
de stat, numărul de înregistrare:
100460040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldovawww.vocea.md
info@vocea.mdAbonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu poștal
din RM sau direct
în redacție.Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543Contabil-șef:
Svetlana BĂLANRedactori:
Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Daniela MORARIRedactor-traducător:
Anghelina DUDULICATehnoredactor:
Sergiu BALTAGA
Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOVColegiul redacțional:
Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Feredeului 4, mun. Chișinău. Com.: 806

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.